

TOBAKS PRODUCENTERNE

Notat

Skatteøkonomisk Redegørelse 2023

Introduktion

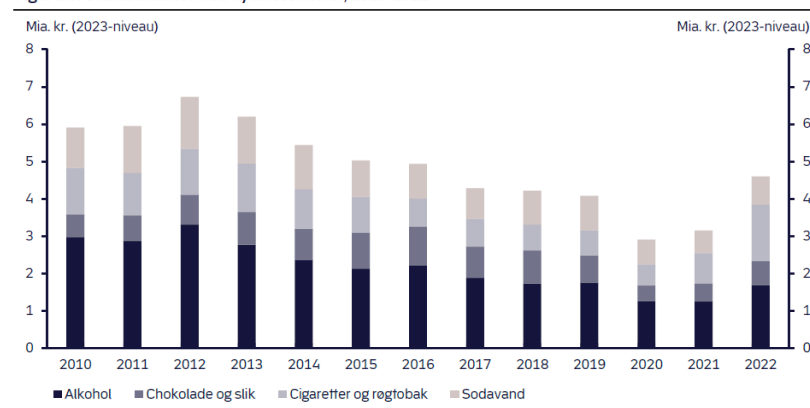
Skatteøkonomisk Redegørelse 2023¹ er en publikation om dansk økonomi, der udarbejdes af Skatteministeriet. I dette notat præsenteres publikationens konklusioner vedrørende grænsehandel med tobak, herunder:

- At danskernes grænsehandel med nydelsesmidler er steget og nu er højere end før coronapandemien
- At danskernes forbrug af tobak ikke er faldet væsentligt til trods for to afgiftsstigninger på tobak

Grænsehandlen med nydelsesmidler er steget til ca. 4,5 mia. kr.

Grænsehandlen med nydelsesmidler er steget til ca. 4,5 mia. kr. i 2022, hvilket bl.a. kan tilskrives de seneste afgiftsforhøjelser på tobak.² Det svarer til, at alle danskere grænsehandlede nydelsesmidler for 800 kr. pr. person i 2022.

Figur 1.5. Grænsehandel med nydelsesmidler, 2010-2022

Anm: Se anmærkning til figur 4.1.
Kilde: GfK, Gallup, Epinion, Wilke, Danmarks Statistik og egne beregninger.

I 2019 beløb grænsehandlen med nydelsesmidler til ca. 4 mia. kr.

I 2022 beløb grænsehandlen sig til ca. 4,5 mia. kr.

¹ Skatteministeriet, *Skatteøkonomisk Redegørelse 2023*: <https://www.skm.dk/aktuelt/presse-nyheder/nyheder/skatteoekonomisk-redegoerelse-2023/>

² Skatteøkonomisk Redegørelse, s. 14, afsnit 3

Coronapandemien begrænsede danskernes mulighed for at grænsehandle, hvilket resulterede i en ekstraordinær lav grænsehandel i 2020 og 2021.

Størstedelen af danskernes grænsehandel foregår i Tyskland. I 2022 skønnes grænsehandlen i Tyskland således at udgøre over 60 pct. af den samlede grænsehandel, mens ca. 25 pct. af den samlede grænsehandel sker i andre EU-lande.³

→ Tobak grænsehandles – modsat en del andre nydelsesmidler – i flere andre lande end Tyskland, herunder flere østeuropæiske lande.

→ Ca. 85 pct. af den samlede grænsehandel med nydelsesmidler i 2022 – svarende til ca. 3¼ mia. kr. – bestod af afgiftsbelagte nydelsesmidler, dvs. øl, vin, spiritus, tobak, chokolade og slik.⁴

Danskernes forbrug af tobak er ikke faldet væsentligt

I 2022 udgjorde indtægterne fra tobaksafgifterne ca. 7 mia. kr. Det er ca. samme niveau som i 2018 og før coronapandemien – og før de to afgiftsforhøjelser på tobak svarende til en prisstigning på ca. 14 kr. i 2020 og 5 kr. i 2022 for cigaretter. Skatteministeriet angiver, at:⁵

→ ”Når indtægterne fra tobaksafgifterne er omtrent uændrede på trods af de højere stykafgifter, afspejler det, at det indenlandske, afgiftspligtige salg er faldet – målt på antallet af cigaretter og mængden af anden tobak. Baseret på antallet af solgte stempelmærker er det afgiftspligtige salg af cigaretter – som står for størstedelen af indtægterne fra tobaksafgifterne – faldet fra ca. 5½ mia. stk. i årene før afgiftsstigningerne fandt sted til omtrent 3½ mia. stk. i 2022. Det markante fald i det afgiftspligtige salg (dvs. i afgiftsgrundlaget) har stort set opvejet den umiddelbare provenuvirkning af de højere afgiftssatser.”

→ **”Det faktiske tobaksforbrug skønnes dog ikke at være faldet tilsvarende, hvilket peger på, at danskernes grænsehandel med tobak (samt den illegale handel) må være steget. Dette afspejler sig**

³ Skatteøkonomisk Redegørelse 2023, s. 128-129

⁴ Skatteøkonomisk Redegørelse 2023, s. 124, afsnit 3

⁵ Skatteøkonomisk Redegørelse 2023, s. 15, afsnit 2-4.

netop også i den skønnede stigning i værdien af grænsehandlen med tobak i 2022.”

Skatteministeriet påpeger også, at: ⁶

→ ”Udviklingen i afgiftsgrundlaget, dvs. i det afgiftspligtige (lovlige) salg af tobak, kunne umiddelbart formodes at afspejle en ændring i danskernes rygevaner.

Sundhedsstyrelsens rygevanundersøgelser indikerer imidlertid, at danskernes forbrug af tobak i slutningen af 2022 ikke er faldet væsentligt til trods for de to afgiftsforhøjelser.”

→ **Når det afgiftspligtige salg er faldet, mens det faktiske tobaksforbrug tilsyneladende ikke er faldet tilsvarende, er det en indikation af, at grænsehandlen med tobak (samt den illegale handel) må være steget.** Dette afspejler sig også i den skønnede stigning i værdien af grænsehandlen med tobak i 2022, jf. figur 4.1.”

Tabel 4.1. Grænsehandlen med nydelsesmidler fordelt på varekategorier, 2014-2022

Mio. kr. (2023-niveau)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Ændring 2019-22
Øl	1.190	925	980	840	830	840	600	595	610	-230
Vin	590	700	600	480	460	490	425	355	645	155
Spiritus	470	375	495	415	365	350	190	240	340	-10
Alkoholsodavand ¹⁾	100	125	140	150	75	70	50	60	95	25
Cigaretter	720	595	465	480	430	410	350	490	1150	735
Røgtobak	340	365	285	260	255	260	210	320	355	95
Sodavand	1.185	970	925	820	905	920	660	600	755	-160
Chokolade og slik	835	960	1.030	830	890	725	415	485	635	-90
Nydelsesmidler i alt	5.430	5.015	4.920	4.275	4.210	4.070	2.900	3.145	4.590	520

Anm.: Se anmærkning til figur 4.1. Tal er afrundet til nærmeste 5 mio. kr.

1) Indeholder også tal for cider.

Kilde: GfK, Gallup, Epinion, Wilke, Danmarks Statistik og egne beregninger.

⁶ Skatteøkonomisk Redegørelse 2023, s. 132, afsnit 4-5

Danmark slår Tyskland og Sverige på cigaretpriiser

Resultatet af forhøjelserne af tobaksafgiften i 2020 og 2022 er, at det nu er væsentligt billigere at købe cigaretter i to af vores nabolande, Tyskland og Sverige, jf. tabel 4.3.⁷

Tabel 4.3. Moms- og afgiftssatser på nydelsesmidler i nogle nabolande i 2022

	Danmark	Tyskland	Sverige	Norge
<i>Varegrupper</i>		<i>DKK (inkl. moms)</i>		
Cigaretter (20 stk., afgift af gns. detailpris)	51,2	33,0	33,6	63,2
Øl (33 cl, 4,6 pct. alkohol)	0,9	0,3	2,6	6,3
Vin (75 cl, 6-15 pct. alkohol) ¹⁾	10,6	...	16,4	38,4
Spiritus (70 cl, 40 pct. alkohol)	52,5	32,3	120,9	203,5
Chokolade og slik (100 g)	3,2
<i>Momssatser</i>		<i>Pct.</i>		
Normal sats	25	19	25	25
Reduceret sats ²⁾	-	7	12	15

Anm.: Der er afrundet til én decimal. Afgiftssatserne er opgjort inkl. moms

1) Beregnet ved et alkoholindhold på 12 pct.

2) Der anvendes fx nedsat momssats på fødevarer, herunder chokolade og slik.

Kilde: EU-Kommissionen, Finansdepartementet i Norge og egne beregninger.

Hvad ville det betyde for statskassen, hvis danskerne købte tobak i Danmark?

Skatteministeriet angiver et hypotetisk eksempel, nemlig hvad det ville betyde for afgiftsindtægterne og dermed statskassen, såfremt danskernes grænsehandelspenge på tobak var blevet brugt i danske butikker i stedet.

→ ”Hvis danskernes grænsehandel med nydelsesmidler i 2022 rent hypotetisk i stedet var blevet brugt på de tilsvarende afgiftsbelagte varer i Danmark, **så ville afgiftsindtægterne herfra (dvs. fra punktafgifter ekskl. moms) skønsmæssigt have været godt 1¾ mia. kr. højere.**”

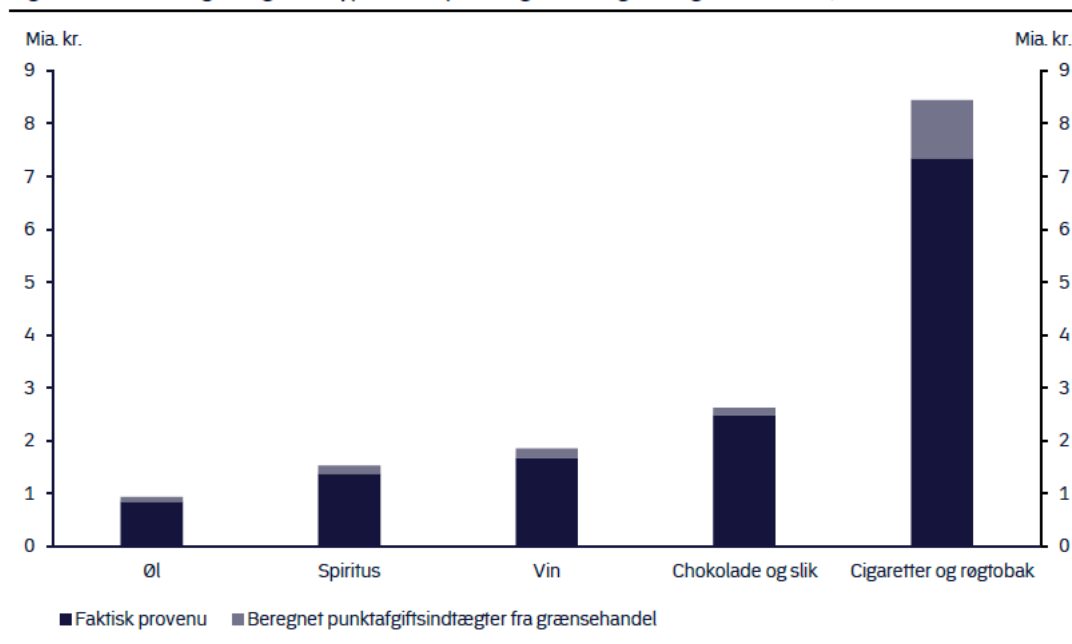
⁷ Skatteøkonomisk Redegørelse, s. 128

→ "I så fald ville **de samlede punktafgiftsindtægter fra nydelsesmidler have været på ca. 15¼ mia. kr. i 2022**. Samtidig ville **momsindtægterne også have været skønsmæssigt godt 1 mia. kr. højere**.

→ "Afgifterne på cigaretter og røgtobak udgør godt to tredjedele af de hypotetiske ekstra afgiftsindtægter på i alt ca. 1¼ mia. kr. i 2022, jf. figur 4.4.

Det afspejler, at tobaksafgifterne udgør en relativt stor andel af forbrugerprisen på cigaretter og øvrige tobaksvarer, således at grænsehandlen med tobak alt andet lige har større virkning på de danske afgiftsindtægter end en beløbsmæssig tilsvarende grænsehandel med andre nydelsesmidler."⁸

Figur 4.4. Faktiske og beregnede hypotetiske punktafgiftsindtægter fra grænsehandel, 2022

Anm: Tallene er opgjort ekskl. moms. For vin er afgiftsindtægterne opgjort inkl. grænsehandlen med alkoholsodavand og cider.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

⁸ Skatteøkonomisk Redegørelse 2023, s. 129-130